

Obsah

Seznam použitých zkratek	11
Autorský kolektív	15
Úvod	19
Rodinné právo v novém tisíciletí.....	19
Stručně k rodinnému právu v NOZ a k přípravě nových předpisů procesních	20
Proč vznikla tato publikace a co přináší.....	23
Část I. Chráním-li matku, chráním nezletilé dítě?.....	27
I.I Statusové otázky.....	32
Mateřství: Pandořiny skříňky	32
Otcovství: Konzervatismus, populismus anebo ignorantství?	33
Rozvod s nezletilými dětmi: Respektuje (staro)nová koncepce dítě ohrožené domácím násilím?	36
Osvojení: Vyšší ochrana přirozené rodiny?	41
I.II Majetkové věci: Odklon od spotřebního charakteru výživného ...	42
Část II. Rodičovství, výchova a výživa v historické perspektivě	45
II.I Garance ze strany „státu“ v péči o šlechtické sirotky podle moravského zemského práva 15.–17. století	47
II.II Poručnictví a zajištění výchovy a výživy sirotků v ustanoveních moravského zemského práva (15.–poč. 17. století)	56
II.III Výchova a výživa nezletilého dítěte v práve platnom na Slovensku v medzivojnovom období	64
Podmienky dosahovania zletilosti resp. plnoletosti	64
Status dieťaťa a jeho vplyv na právne pomery s rodičmi	68
Výchova a výživa manželského dieťaťa	69
Výchova a výživa nemanželského dieťaťa	75
II.IV Postavení rodiče při výchově a péči o dítě: Od obecného zákoníku občanského k novému občanskému zákoníku	80
Postavení rodičů do roku 1950	80
Postavení rodičů v období 1950–1964	82
Postavení rodičů v období 1964–1989	84
Postavení rodičů po roce 1989	85
Postavení rodičů v úpravě nového občanského zákoníku	87

II.V Péče o dítě v islámu v minulosti a současnosti	90
Rodičovská zodpovědnost	90
Časové omezení faktické péče o dítě	95
Práva nezletilého – výživné	96
Část III. Aktuální problémy právní úpravy poměrů mezi rodiči a dětmi	99
Díl I. Určování rodičovství	101
III.I.I Aktuální otázky určování rodičovství – právní vs. biologické otcovství	101
Východiska a okolnosti vydání nálezů sp. zn. Pl. ÚS 15/09	101
Nová konstrukce běhu lhůty pro popření otcovství dle ustanovení § 57 odst. 1	103
Právní nárok na podání žaloby k popření otcovství?	104
Ochrana práv biologického otce	105
Práva dítěte	105
Nový občanský zákoník	106
III.I.II K některým otázkám surrogátního mateřství	108
Postup při využití surrogátní matky	109
Je matka vždy jistá?	112
III.I.III Úprava náhradního mateřství v návaznosti na § 804 nového občanského zákoníku	119
Pojem náhradní mateřství	119
K závěrům diskusí o náhradním mateřství	122
Navrhovaná úprava	123
Zásahy do stávajících právních předpisů upravujících hmotné právo	123
Úprava v procesním předpise	124
III.I.IV Řízení o určení otcovství v kontextu rekonstrukce soukromého práva	127
Povaha řízení o určení a popření rodičovství	127
Souhlasné prohlášení rodičů	129
Nová právní úprava místní příslušnosti soudu	130
Účastensství	131
Průběh řízení a rozhodnutí ve věci	132
III.I.V Perspektiva surrogátního mateřství u nás: inspirace z anglického práva	135
Nový občanský zákoník	135

Soukromoprávní aspekty náhradního mateřství v anglickém právu	136
III.I.VI Druhá domněnka otcovství ve vztahu k osvojení	141
Díl II. Rodičovská odpovědnost	147
III.II.I Cíle výchovy maloletého dítěte (filozoficko-právní esej)	147
Pojem výchova a jej obsah	147
Právní úprava	149
Cíle výchovy maloletého dítěte	151
III.II.II Rovnost rodičů při výkonu rodičovské zodpovědnosti	154
Ústavněprávní projevy rovnosti	155
Zásada rovnosti v soukromém právu	157
Zásada rovnosti v rodinném právu	159
III.II.III Postavení otce v nesezdaném páru – srovnání s irskou právní úpravou – na podkladu rozhodnutí Soudního dvora EU	
J. McB. proti L. E.	166
Východiska české právní úpravy	167
Irská právní úprava	169
III.II.IV Podpora rodičovství v Polsku	176
Právní zakotvení podpory rodiny a rodičovství	176
Instituty na podporu rodiny v zákoně o sociálně-právní ochraně dětí	177
Právní úprava v Polsku	178
III.II.V K nové úpravě jednání rodičů v zájmu nezletilých dětí	182
Konání rodičů při výkonu rodičovské odpovědnosti	182
Zastoupení dítěte jako specifická součást rodičovské odpovědnosti	183
Okolnosti rodinné povahy	184
Aplikovatelnost obecných ustanovení	185
To podstatné... ..	186
III.II.VI Vybraná problematika Úmluvy o občanskoprávních aspektech mezinárodních únosů dětí	189
Procesní úprava	192
Díl III. Výchovná povinnost mezi rodiči a dětmi	194
III.III.I Rozhodnutí o výživném jako jedno z rozhodnutí s tzv. klauzulí <i>rebus sic stantibus</i>	194
Rozhodnutí s tzv. klauzulí <i>rebus sic stantibus</i>	194
Specifika rozhodnutí o výživném ve vztahu k jiným rozhodnutím s tzv. klauzulí <i>rebus sic stantibus</i>	196

III.III.II	Rozsah výživného k nezletilým deťom a metódy jeho určenia	200
	Stanovenie rozsahu (výše) dávky výživného	201
	Metódy určenia rozsahu výživného	206
III.III.III	Výživné vo spornom řízení a nový občanský zákoník	215
	Výživné dle nového občanského zákoníku	215
	Dokazování ve sporném řízení obecně	216
	Dokazování ve sporném řízení o výživném	217
	Zvláštnosti dokazování ve věcech výživného rozvedeného manžela	219
	Náklady rodinné domácnosti	221
	Specifické problémy výživného v soudním řízení	222
III.III.IV	Právna úprava minimálneho výživného na dieťa v právnom poriadku SR	225
III.III.V	Role výživného při tzv. administrativních rozvodech	229
	Dánsko	229
	Nizozemsko	229
	Estonsko	230
	Portugalsko	231
	Norsko	232
III.III.VI	Aktuálna medzinárodná úprava vymáhania výživného v Slovenskej republike	234
	Dohovor o vymáhaní výživného v cudzine zo dňa 20. 6. 1956	235
	Dohovor o uznání a vykonateľnosti rozhodnutia o vyživovacej povinnosti k deťom zo dňa 15. 4. 1958	236
	Dohovor o uznávaní a výkone rozhodnutí o vyživovacej povinnosti zo dňa 2. 10. 1973	236
	Dohovor o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach zo dňa 30. 10. 2007, tzv. Lugánsky dohovor	237
	Dohovor o medzinárodnom vymáhaní výživného na deti a iných členov rodiny zo dňa 23. 11. 2007	237
	Protokol o rozhodnom práve pre vyživovaciú povinnosť zo dňa 23. 11. 2007	239
	Nariadenie Rady (ES) č. 4/2009 o právomoci, rozhodnom práve, uznávaní a výkone rozhodnutí a o spolupráci vo veciach vyživovacej povinnosti	240
	Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 805/2004 zo dňa 21. 4. 2004, ktorým sa vytvára európsky exekučný titul pre nesporné nároky	241
	Vzájomnosť vo veciach rozhodnutí o výživnom	242

Dvojstranné medzinárodné zmluvy o právnej pomoci a vnútroštátna právna úprava podľa zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom	242
III.III.VII Výchova a výživa nechtěných dětí v souvislosti s žalobami wrongful life a wrongful birth	244
Obecné vymezení žalob wrongful life a wrongful birth	244
Náhrada za výchovu a výživu zdravého dítěte	246
Náhrada za výchovu a výživu postiženého dítěte	250
Díl IV. Jiné formy péče o nezletilé	252
III.IV.I Svěření dítěte do pěstounské péče	252
Dysfunkční rodina	253
Náhradní péče o ohrožené dítě	254
Pěstounská péče	255
Formy pěstounské péče	257
Změny v novém občanském zákoníku	258
Novela zákona o sociálně-právní ochraně dětí	262
Pěstounství na přechodnou dobu	264
Dávky pěstounské péče	266
Příbuzenská pěstounská péče	267
Dohoda o výkonu pěstounské péče	267
Závěr	271
Použitá literatura	277
Monografie tuzemské	277
Monografie zahraniční	282
Příspěvky ve sbornících	284
Články	286
Právní předpisy	289
Internetové zdroje	292
Výběr judikatury českých soudů	295
Výběr judikatury evropských soudů	297
Summary	299